

El treball multimèdia i comunitari de Ravalnet

Aida Sánchez de Serdio¹

Ravalnet² és la xarxa ciutadana ubicada al barri del Raval de Barcelona que neix el 1998 a partir de l'Associació per a Joves Teb.³ Com a xarxa ciutadana, l'objectiu de Ravalnet és promoure l'ús social de la tecnologia, és a dir, la comunicació, la cooperació, els intercanvis i l'accés a Internet i a les tecnologies de la informació i la comunicació de tots els ciutadans, associacions, etc. que constitueixen la comunitat local, així com obrir aquesta comunitat a la comunicació amb la resta del món. Un dels àmbits de què consta Ravalnet s'anomena Ravalmedia⁴ i està dedicat a l'ús comunitari dels mitjans de comunicació, en especial la ràdio i també tot un seguit de produccions audiovisuals com ara la fotografia i el vídeo digitals. Alguns d'aquests projectes mediàtics es realitzen a la seu física de l'entitat, que comparteix amb l'Associació per a Joves Teb, i són fruit del treball compartit amb els educadors d'aquesta última.⁵

47

Ravalnet com a xarxa ciutadana i espai de mitjans comunitaris

Els projectes mediàtics duts a terme a Ravalnet tenen com a finalitat posar al servei de la comunitat un seguit de recursos que normalment no proliferen, com ara un estudi de ràdio per Internet o càmeres de vídeo digital i editores per fer els corresponents muntatges. Ara bé, facilitar l'accés als recursos no és suficient, sinó que també cal orientar aquest ús de manera educativa i comunitària. Aquesta tasca i reflexió sociopedagògica cal considerar-la en relació amb un context contemporani marcat per una emergència de nous valors –i, per tant, capitals– tant simbòlics com materials, relacionats directa-

---

¹ Membre de l'equip coordinador de l'Associació per a Joves Teb i Ravalnet.

² <http://www.ravalnet.org>.

³ <http://www.ravalnet.org/teb>. L'Associació per a Joves Teb treballa en el mateix context des de 1992, desenvolupant una tasca educativa i socialitzadora amb joves i adults a partir de l'alfabetització digital, la inserció laboral i l'ús social dels mitjans.

⁴ <http://www.ravalnet.org/ravalmedia>.

⁵ Aquests projectes els trobareu a <http://www.ravalnet.org/ravalmedia/raktvteb>.

Els projectes de Ravalnet procuren anar més enllà d'una simple alfabetització digital, tot fomentant la col·laboració, l'aprenentatge compartit, el coneixement i respecte mutus, i l'ampliació de les capacitats tant personals com tècniques

ment amb els estils de vida, amb el desenvolupament d'unes tecnologies de la comunicació cada cop més integrades en la vida quotidiana, i amb una cultura del consum que es manifesta, entre altres coses, en una proliferació d'identitats de marca. Davant d'aquestes tendències, els projectes de Ravalnet procuren anar més enllà d'una simple alfabetització digital, tot fomentant la col·laboració, l'aprenentatge compartit, el coneixement i respecte mutus, i l'ampliació de les capacitats tant personals com tècniques. Per tant, davant d'un ús naturalitzat i ultracomercialitzat de les tecnologies de la comunicació, sobretot en l'àmbit del lleure, a Ravalnet volem estimular la formació de l'esperit crític en relació amb les tecnologies i els mitjans de comunicació en general, i apostem per una conscienciació gradual de les seves implicacions i possibilitats per tal que joves i adults puguin prendre decisions responsables sobre la seva utilització i consum.

En aquest article volem presentar com a exemple d'aquesta tasca algunes de les nostres experiències de treball amb els mitjans de comunicació, juntament amb la reflexió que han suposat tant per als educadors i educadores de l'entitat com per als participants. En concret ens centrarem en els tallers de vídeo amb joves i adults realitzats al Teb i que es difonen a través de Ravalnet.

L'ús del vídeo en el treball educatiu i comunitari

Conceptualització pedagògica del treball amb vídeo

El que fa del vídeo una eina especialment útil en educació és, en el nivell més bàsic, la relativa facilitat a l'hora d'usar-lo: en poc temps es pot aconseguir que les persones es familiaritzin amb el funcionament d'una càmera digital domèstica i sentin certa seguretat treballant-hi. Però el fet de proposar el treball a partir del vídeo digital no té com a objectiu només dominar-ne el funcionament tècnic, sinó engagar processos d'aprenentatge que, com veurem tot seguit, són de diversa naturalesa. En aquest sentit, que els i les participants en un projecte educatiu se sentin segurs amb el mitjà amb què treballen és fonamental per al seu aprenentatge, ja que el fet que persones en principi no familiaritzades entrin en contacte amb una eina tecnològica com aquesta, i n'aprenguin el funcionament, fa que adquireixin una consciència de les pròpies capacitats d'apre-

mentatge que és fonamental per a la millora de la seva autoestima. A banda d'això, aquesta consciència pot comportar en un futur el desig de formar-se en el coneixement i ús de les eines tecnològiques, tan presents a la nostra societat. Sense negar les diferents dimensions tecnològiques del vídeo, el que intentem és transformar-les en oportunitats educatives.

En concret, és important tenir en compte les diferents fases que comporta la realització d'un vídeo: elecció d'un tema, planificació de l'agenda de treball, gestió dels recursos disponibles, enregistrament, selecció del material, guió, edició, etc. Tot plegat significa que cal aprendre a dur a terme un projecte a mitjà termini, a organitzar-se, a dialogar, a prendre decisions consensuades, i a entendre que cada fase afecta substancialment al resultat final no només en qualitat, sinó també en el missatge a transmetre. A causa de les possibilitats que ofereix el vídeo digital per a la producció tant de ficcions com de documentals o de gèneres mixtos, un enfocament eminentment pedagògic pot fomentar la creativitat i la curiositat per l'entorn en els participants. I, finalment, cal tenir en compte que la naturalesa del vídeo és essencialment comunicativa. La seva força es basa en la possibilitat de compartir els projectes i visions dels altres, aspecte que fonamenta tot projecte educatiu que vulgui ser participatiu i transformador de les persones i les realitats.

En part per tot el que acabem de dir, el vídeo pot esdevenir una via per construir diàlegs entre col·lectius i grups socials, que és l'objectiu de fons de Ravalnet. Si considerem que la base de la integració i solidaritat socials és el coneixement mutu entre aquests grups, aleshores donar a conèixer i difondre les seves diverses visions és un primer pas necessari en aquest procés. I el vídeo pot ser el mitjà material adient per donar-lo. També cal tenir en compte que un projecte de vídeo no es fa en aïllament. Sense mostrar les complexitats, per exemple, d'un projecte de cinema en el qual intervenen una gran diversitat d'equips humans i tècnics, el vídeo requereix el treball conjunt d'un grup de persones que comparteixin la presa de decisions i la realització material del projecte. Si, a més, es tracta d'un procés de caràcter educatiu, la constitució d'aquests grups s'ha de realitzar segons criteris que afavoreixin el màxim d'intercanvis de punts de vista, idees, objectius, etc. Per això la naturalesa col·lectiva de la realització videogràfica afavoreix el diàleg social, en la mesura que està orientada per criteris pedagògics i no pas tècnics.

La naturalesa col·lectiva de la realització videogràfica afavoreix el diàleg social, en la mesura que està orientada per criteris pedagògics i no pas tècnics

*Aquest
procés de
democratització
dels mitjans de
comunicació
cada cop té un
impuls social
més gran
gràcies a
Internet, i s'ha
associat amb
un major
empoderament
dels individus i
les comunitats*

La reapropiació dels mitjans de comunicació

Continuant amb la relació d'aspectes del vídeo que s'interconnecten, cal esmentar el que suposa per al diàleg social el treball amb un mitjà de comunicació com el vídeo digital. Sovint veiem que els missatges que difonen els mitjans de comunicació oficials són homogenis o parcials, més propers als interessos dels grans grups mediàtics que als de les persones i grups que hi apareixen representats. En tot cas, aquests darrers molt poques vegades tenen capacitat de decisió sobre quina visió de si mateixos volen donar. Contra aquesta situació han sorgit arreu del món propostes del que s'anomenen mitjans comunitaris, és a dir, projectes mediàtics independents definits, organitzats i realitzats per les mateixes comunitats a les quals han de servir. En tot cas, oferir a les comunitats les eines mediàtiques i el coneixement per utilitzar-les suposa dotar-les d'una autonomia i capacitat relatives per prendre les seves pròpies decisions. Aquest procés de democratització dels mitjans de comunicació cada cop té un impuls social més gran gràcies a Internet, i s'ha associat amb un major empoderament dels individus i les comunitats, ja que en principi els permetria no només resistir les representacions dominants, sinó també crear les seves pròpies de manera autònoma. No obstant això, tot just acabem de comentar que l'autonomia i la capacitat són relatives i, com veurem més endavant, els agents sempre es troben implicats en relacions de poder en constant transformació, però no per això menys condicionadores.

Aprendre, comprendre, transformar l'entorn

De tot el que s'ha dit fins ara es conclou que el vídeo és una eina per al coneixement de la pròpia realitat social i personal. També hem comentat que aquest aprenentatge es pot fer de diverses maneres a causa de la versatilitat de l'eina. Sovint, quan pensem en coneixement de l'entorn, automàticament ens ve a la ment el gènere documental. Ara bé, comprendre la pròpia realitat pot requerir una visió flexible del treball amb la imatge. De vegades, les fantasies, les esperances o la imaginació ens diuen tant de la nostra situació en el món com la documentació realista de les nostres condicions de vida. Per això cal comprendre el documental com un gènere amb nombroses variants, adaptable a les necessitats i interessos de cada grup concret. Comprendre'ns a nosaltres mateixos i els altres és una

condició essencial per a una ulterior transformació del nostre entorn. Es pot dir, i amb raó, que tenir consciència d'una situació no significa necessàriament que tinguem la capacitat de transformar-la. No obstant aquest necessari realisme, estem en condicions d'ampliar la noció de transformació. És possible que les condicions reals d'existència no les puguem canviar, però si transformem la manera de relacionar-nos-hi, s'obren noves possibilitats que abans no hi havia. I si, com dèiem en parlar del diàleg social, mitjançant un simple projecte de vídeo comunitari s'aconsegüís que persones diverses transformessin la seva relació amb els companys i companyes, podríem afirmar que, almenys a escala local, quelcom ha canviat. Això, en el moment en què vivim, ja és una fita important.

Origen i desenvolupament dels tallers amb vídeo a Ravalnet

Una primera experiència de coneixement de l'entorn mitjançant el vídeo

Les primeres experiències de treball amb joves a partir del vídeo a Ravalnet van tenir lloc ja l'any 1999, motivades per la constatació de l'interès d'aquests joves per l'audiovisual, els videoclips, etc. A partir d'unes primeres experiències d'ús quasi lúdic del mitjà, i centrades sobretot en la col·laboració entre els joves i en el lleure creatiu, es va començar un procés de conscienciació gradual del sentit del vídeo com a mitjà per plantejar qüestions sobre l'entorn de vida dels joves. Així, durant el Casalnet de 2002, va sorgir una de les primeres experiències que exploraven aquesta dimensió i que va consistir en la realització d'un informatiu sobre el Raval, en el qual els joves van detectar aquells aspectes de la vida al barri dels quals voldrien parlar i van filmar petits reportatges a l'estil dels informatius televisius sobre cada tema. Els partits de voleibol de la comunitat de pakistanesos o el tancament de les piscines eren narrats pel locutor i presentats per reporters que es desplaçaven "al cor de la notícia". Entremig, el pronòstic del temps i contrapublicitats, que defensaven l'aigua com a millor beguda refrescant, acabaven de completar el telenotícies de TV-Teb.⁶

Si mitjançant un projecte de vídeo comunitari s'aconsegüís que persones diverses transformessin la seva relació amb els companys i companyes, podríem afirmar que, almenys a escala local, quelcom ha canviat

⁶ Podeu veure el vídeo a <http://teb.ravalnet.org/casalnet02/grupo-rojo>.

Els processos que implica la realització de tallers col·laboratius, i el treball amb grups diversos de joves i adults, són complexos i s'allunyen de les descripcions convencionals i aproblemàtiques que sovint es donen dels projectes socioeducatius

52

L'experiència del treball en col·laboració

L'exhibició d'aquest i d'altres vídeos el mateix any 2002, a l'exposició celebrada amb motiu del desè aniversari de l'entitat al vestíbul del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) va despertar l'interès d'aquesta institució cultural que, entre els seus eixos de treball, recull especialment la relació amb el territori urbà en què s'ubica. D'aquí va sorgir la col·laboració entre ambdues organitzacions, que es va materialitzar durant els anys 2003 i 2004 en tres edicions de tallers de vídeo amb joves i adults.⁷ La proposta del CCCB consistia a oferir la participació en els tallers de grups d'experts en vídeo i/o documental que poguessin aportar un coneixement més profund del mitjà i del llenguatge audiovisual. Els grups d'experts van ser successivament Tercer Ojo i Ovni. A més d'això, el CCCB també proporcionava difusió al projecte i una projecció pública en el seu auditori, la qual cosa donava un ressò important a la feina realitzada de manera local pels participants.

Els processos que implica la realització de tallers col·laboratius, i el treball amb grups diversos de joves i adults, són complexos i s'allunyen de les descripcions convencionals i aproblemàtiques que sovint es donen dels projectes socioeducatius. També creiem que cal tenir en compte nombroses dimensions dels projectes educatius, des de la seva concreció quotidiana fins a les relacions institucionals que impliquen, si volem tenir-ne una visió complexa i enriquidora. En aquest article descriurem algunes de les problemàtiques clau que van plantejar els tallers de vídeo per tal de poder discutir el seu sentit; un sentit que és alhora polític i educatiu, ja que els projectes no es realitzen en el buit o en una situació neutra, sinó que parteixen d'agents situats institucionalment i amb relacions de poder determinades, i tenen a veure amb interaccions i preses de decisions específiques sobre el terreny.

La negociació de les relacions entre educadors, experts i participants

Un dels primers aspectes que vam haver d'afrontar va ser la relació que s'establí entre l'equip educatiu de l'entitat, amb una llarga ex-

⁷ Podeu veure els vídeos realitzats amb joves a <http://teb.ravalnet.org/casalnet03> i <http://teb.ravalnet.org/casalnet04/>, i els fets amb grups d'adults, a <http://teb.ravalnet.org/captura/>.

perència amb el grup de participants, i un col·lectiu de professionals del vídeo amb un profund coneixement del mitjà. Des del primer moment, la decisió va ser formar equips mixtos d'educadors i tècnics que, conjuntament, negociessin les estratègies educatives a dur a terme amb el grup. En aquest sentit, vam apostar per crear una situació que afavorís l'aprenentatge mutu en nombroses direccions, ja que no només els participants es familiaritzaven en l'ús d'uns mitjans, sinó que el personal de l'entitat va poder fer-se seus els coneixements aportats pels talleristes experts i, alhora, aquests van conèixer els principis i pràctiques educatives de l'associació.

Però també cal assenyalar que aquesta relació es pot veure dificultada per les idees preconcebudes que cada col·lectiu pot tenir de l'altre, així com per la determinació de les formes comunicatives acceptables per a cada grup. Si la negociació i el reconeixement mutu no són genuïns, sol succeir que els agents més vinculats al món de la producció cultural o artística siguin vistos pels agents socioeducatius com els representants d'un elitisme exclouent, i que, en l'altra direcció, els productors culturals vegin en els educadors i educadores uns mers "animadors" del temps de lleure, sense coneixements del camp de producció en què es treballa. Això pot donar lloc a malentesos al voltant del sentit del projecte que es té entre mans, del valor que té per a cada un dels agents participants, sobre els criteris de qualitat que és pertinent aplicar, etc.

Fent balanç de les edicions dutes a terme en aquest règim de col·laboració, cal concloure que, a banda dels materials produïts al llarg dels tallers, el més important, i la mesura de la qualitat de l'experiència, va raure precisament en aquest aprenentatge transversal i multidireccional que qüestiona les jerarquies entre expert i novell, entre tècnic i educador, entre participant i responsable. Com dèiem abans, aquesta redefinició de les relacions pedagògiques convencionals suposa també una redefinició de la política dels projectes en tant que esdevé una construcció conjunta de la realitat, més que una transmissió autoritària de continguts o valors preestablerts.

La responsabilitat educativa i els límits de l'expressió espontània

Un altre aspecte clau de l'experiència dels tallers de vídeo fou la negociació amb les idees i propostes dels participants. És freqüent

Vam apostar per crear una situació que afavorís l'aprenentatge mutu en nombroses direccions

El més important va raure en aquest aprenentatge transversal i multidireccional que qüestiona les jerarquies entre expert i novell, entre tècnic i educador, entre participant i responsable

Es produeix una paradoxa quan les propostes espontànies dels participants resulten problemàtiques educativament o ideològicament

que els projectes d'aquesta mena, és a dir, basats en llenguatges artístics o mitjans de comunicació, es defensin com una forma de "donar veu" a col·lectius que no en tenen o no se'ls reconeix, especialment en àmbits especialitzats com és el cas del vídeo. En algun cas, aquest projectes reben fins i tot el nom de "vídeo-veu". Ara bé, com a educadores i educadors, vam haver de fer front a "veus" problemàtiques, cosa que ens va fer plantejar els límits de la idea de donar veu. Més enllà de l'evidència que donar veu suposa una posició jeràrquica i paternalista entre qui té el poder de donar aquesta veu i qui està silenciada fins que algú li'n dóna, es produeix una paradoxa més immediata quan les propostes espontànies dels participants resulten problemàtiques educativament o ideològicament.

Si, per exemple, un grup de joves proposava de fer un vídeo destacant la delinqüència al barri, de manera que es reforçava la visió estigmatitzadora i distorsionadora del Raval (i que, a més, també contribuïa a estigmatitzar i distorsionar la imatge dels mateixos joves que feien la proposta en tant que habitants del Raval), potser no es tractava tant de donar veu acríticament a aquesta visió, sinó d'assumir la nostra responsabilitat educativa i qüestionar què significa i quines conseqüències té donar una visió o una altra de la realitat. Una altra expressió d'aquest problema, potser més freqüent, és específica del mitjà videogràfic en què es treballava i consistia a realitzar propostes reproductives dels formats televisius o de les grans corporacions de l'entreteniment, com ara versions de pel·lícules d'èxit massiu, o reportatges informatius convencionals. Tot i que com a punts de partida podien ser interessants, com a equip mixt de treball de tècnics i educadors estàvem convençuts que tenir a la nostra disposició certs mitjans de producció havia de conduir-nos a trobar noves formes d'expressió i no tant a la reproducció de les més convencionals. És per això que pensem que el valor de projectes com el que aquí ens ocupa no es troba tant en el fet que els participants s'expressin simplement, sinó que hagin après alguna cosa, és a dir, que hagin transformat d'alguna manera la seva visió del món, de si mateixos i dels altres. I també que, encara que sigui de manera modesta, hagin pres consciència del poder de les representacions mediàtiques i de les alternatives que podem imaginar.

54

Tenir a la nostra disposició certs mitjans de producció havia de conduir-nos a trobar noves formes d'expressió i no tant a la reproducció de les més convencionals

Les relacions institucionals i les polítiques culturals en els projectes educatius

Però, com dèiem al principi de la relació de l'experiència, aquestes edicions dels tallers de vídeo, si més no en aquest format, sorgeixen a proposta del CCCB. És a dir, que cal tenir en compte també el paper que aquestes iniciatives tenen en un marc més ampli de relacions institucionals i polítiques socials i culturals. Recentment, s'ha produït un creixent interès per part de grans institucions culturals per col·laborar amb entitats de caràcter socioeducatiu, i des de l'administració es despleguen cada cop més polítiques de proximitat que d'alguna manera volen connectar allò social amb allò cultural (plans de desenvolupament comunitari, pla de barris, pla d'entorn, etc.). Aquest interès pel paper que la cultura té en la cohesió social i com a indicador de qualitat de vida no és recent, però ha experimentat una empenta d'uns anys ençà. Creiem que, en tant que entitats socioeducatives, acabem formant part d'aquest tauler de joc ho vulguem o no, ja que sovint depenem d'aquestes iniciatives legislatives per negociar la nostra pròpia subsistència.

Però les relacions d'interessos i forces es posen de relleu també en processos quotidians com ara, per exemple, els projectes de vídeo que descrivíem. Iniciatives interinstitucionals com aquestes conviden a col·laborar agents molt diversos pel que fa a la seva naturalesa, pes específic, formes organitzatives i objectius. A banda de l'evident voluntat compartida per tothom que els tallers fossin fructífers i funcionessin bé, cal assenyalar que fins i tot el significat d'aquestes mateixes intencions podia divergir considerablement per a cada una de les entitats participants. Si, inicialment, el CCCB partia d'un interès pel tractament de problemàtiques urbanes, nosaltres supeditàvem la temàtica a l'interès del grup de participants. I si alguns membres dels col·lectius de professionals del vídeo definien una certa idea de qualitat dels materials que es produïssin al llarg del taller, nosaltres donàvem potser més importància a la qualitat del procés d'aprenentatge dels participants o condicionàvem la qualitat del material al fet que fos fruit, en la mesura del que era possible, del treball directe dels participants i no de l'habilitat dels professionals. Aquestes mínimes pinzellades volen donar una idea de les diferències de posicionament que cada agent adopta al llarg d'un projecte de col·laboració, que poden ser fructíferes si es converteixen en motiu de debat i coneixement mutu, però que poden

Cal tenir en compte també el paper que aquestes iniciatives tenen en un marc més ampli de relacions institucionals i polítiques socials i culturals

55

Les diferències de posicionament que cada agent adopta al llarg d'un projecte de col·laboració poden esdevenir veritables problemes si no s'evidencien i no es negocien de manera positiva per a tots

Qualsevol producte o procés realitzat amb o pels participants requereix una presa de decisions pel que fa a la seva difusió, a les seves reapropriacions ulteriors i als usos socials als quals es pot veure lligat

esdevenir veritables problemes si no s'evidencien i no es negocien de manera positiva per a tots.

Els règims de circulació de la imatge i el sentit de la producció audiovisual independent

Un altre aspecte lligat a aquesta dimensió institucional, però que té una especificitat pròpia de nou a causa del mitjà de què es tracta, és el que fa referència a la difusió i distribució dels materials produïts. Els tallers conclouïen amb una projecció pública a l'auditori del CCCB i, en alguna ocasió, eren projectats fora de concurs en festivals de vídeo documental, però més enllà d'això cal una reflexió seriosa sobre el significat de les imatges produïdes –tant per als participants en els tallers com per a les persones que apareixen representades en els vídeos– i, per tant, sobre quins són els circuits en què s'acaben difonent. La proliferació d'un imaginari social i comercial lligat a les imatges de la joventut i/o de la diversitat cultural fetitxitzada certes actituds i valors, i converteix en espectacle les vides i representacions d'aquests col·lectius. És per això que cal un reconeixement dels règims de circulació de la imatge i la consciència dels límits de les polítiques de visibilitat. Qualsevol producte o procés realitzat amb o pels participants requereix també una presa de decisions pel que fa a la seva difusió, a les seves reapropriacions ulteriors i als usos socials als quals es pot veure lligat, fins i tot independentment de la voluntat dels seus productors inicials. Més que en contextos que afavoreixin l'espectacularització dels vídeos o la seva recepció com a artefactes predominantment estètics, caldria trobar altres fòrums on compartir l'experiència en la seva dimensió educativa i transformadora, de manera que grups diferents, encara que es trobin en contextos aliens al de la creació dels materials, puguin entrar en contacte amb aquestes realitats i desitjos per dialogar-hi.

El treball present i conclusions

Aquesta va ser la nostra experiència centrada de manera principal en la producció audiovisual. Després de dos anys de col·laboració en els tallers de vídeo, un seguit de canvis en l'organització interna del CCCB i, sobretot, la constatació per part de l'equip educatiu de

L'entitat que era necessari descentrar l'interès en la producció d'un determinat tipus de materials per tal de poder tractar amb més flexibilitat aspectes educatius i comunitaris més importants, van desembocar en un canvi en les estratègies de treball amb els mitjans. La conseqüència més evident d'aquest canvi és que el vídeo, i en general qualsevol altre mitjà utilitzat, ha adoptat un caràcter més instrumental i, enlloc de ser l'objectiu específic del procés educatiu, n'ha esdevingut una eina, una part o un testimoni.

Per exemple, el taller de l'any 2005 amb joves es va dedicar a abordar eixos importants llavors en el treball de l'entitat amb joves, com ara els rols de gènere, el consum de drogues, la sexualitat, o les distàncies culturals i generacionals. Cada eix es va il·lustrar amb un cinefòrum i va anar acompanyat de la participació d'experts o altres col·lectius que tractessin la temàtica, i es va materialitzar en diverses produccions dels joves, algunes de les quals podien ser petits curts en vídeo, fotografies, etc.⁸ L'estiu de 2007 vam dedicar el taller a ampliar el coneixement que els joves tenien de la ciutat i de les xarxes d'entitats que s'hi articulen. Quan els joves viuen en un barri ric en experiències i relativament autosuficient com el Raval, sovint passa que desconeixen la geografia física i social del que es troba més enllà dels seus horitzons quotidians. La proposta pretenia construir un mapa viscut de la ciutat que es fes públic, alhora que es creava, mitjançant una bitàcola on es publicaven les fotos i els vídeos realitzats pel grup.⁹

Aquest són només dos exemples de la reconceptualització que hem dut a terme del treball amb els mitjans de comunicació en general i el vídeo en particular. No es tracta d'un qüestionament del mitjà com a eina comunicativa i educativa, sinó d'un reequilibri de les prioritats. D'aquesta manera, enlloc de partir de la prioritització del mitjà, la decisió es pren en funció de les necessitats educatives i, a partir d'aquí, es decideixen els medis més adequats per desenvolupar el projecte. En el cas del vídeo, per exemple, apostem per propostes més modestes a primera vista, amb resultats potser menys espectaculars pel que fa a la resolució formal de l'artefacte audiovisual, però que en el procés procuren fonamentar més fermament

Enlloc de partir de la prioritització del mitjà, la decisió es pren en funció de les necessitats educatives i, a partir d'aquí, es decideixen els medis més adequats per desenvolupar el projecte

⁸ Podeu veure el taller amb joves de 2005 a <http://bloc.ravalnet.org/joves/arxius/2005/07>.

⁹ Podeu veure el taller amb joves de 2007 a <http://blog.ravalnet.org/casalnet07>.

les competències simbòliques i tècniques dels participants. Entenem que determinats usos sofisticats dels mitjans no es poden produir sense un llarg procés formatiu i que forçar-ne la consecució –o més aviat l'aparença de consecució– no afavoreix un aprenentatge permanent i propi per part dels participants. No oblidem que l'objectiu de Ravalnet i de l'Associació per a Joves Teb és fomentar l'autonomia i la capacitat de les persones en la vida social en general, i que en aquest sentit els mitjans són, com el seu nom indica, un mitjà.